

ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертаційну роботу Вороніної Олени Олегівни
«Організаційно-економічні засади розвитку регіональної системи медичного
страхування», що подана на здобуття наукового ступеня кандидата
економічних наук за спеціальністю
08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

1. Актуальність теми дослідження

Розбудова в Україні демократичної, правової, соціально орієнтованої держави потребує особливої уваги до проблем забезпечення та реалізації прав, свобод і законних інтересів людини. Серед останніх особливої значущості набувають права на охорону здоров'я, на отримання якісної медичної допомоги, на медичне страхування.

Конституційно визначена безоплатність медичної допомоги, на жаль, не підтверджується реальним станом справ в українській охороні здоров'я. Пацієнти за велику кількість медичних втручань, процедур мають сплачувати зі свого гаманця. Реалії сьогодення у вітчизняній медицині свідчать про наявність численних проблем саме правового характеру. Лєвова їх частина може бути подолана з використанням адміністративно-правових методів та способів.

Сьогодні в Україні точаться дискусії з приводу доцільності запровадження системи обов'язкового та добровільного медичного страхування як засобу поліпшення системи фінансування медичної допомоги населенню.

Загальнодоступність медичної допомоги полягає в можливості рівного доступу громадян до ресурсів та можливостей медицини незалежно від місця проживання, матеріального статку, соціального стану. Це своєрідне продовження принципу солідарності, відомого як загальностраховий. Ще недавно сповідувався принцип загальнодоступності в цій сфері незалежно від матеріального та соціального стану, проте натепер актуалізується саме територіальний аспект. Адміністративно-територіальна реформа як складова

частина адміністративної реформи в Україні ставить за мету наблизити до громадян адміністративні (управлінські) та соціальні послуги з боку державних органів та органів місцевого самоврядування. Саме тому запровадження системи медичного страхування повинна стати локомотивом всіх організаційних та правових реформ у медичній сфері.

Враховуючи вищесказане, тему дисертації Вороніної Олени Олегівни «Організаційно-економічні засади розвитку регіональної системи медичного страхування» слід вважати актуальною.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність та новизна

Дисертаційна робота пов'язана з основними напрямками наукових досліджень національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова і виконана в рамках держбюджетної науково-дослідної теми «Теоретико-методологічні основи формування механізму модернізації економіки регіонів» (ДР № 0112U004193), де автором визначені основні перспективи взаємодії держави та бізнесу в сфері медичного страхування.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних положень щодо удосконалення регіональної системи медичного страхування та розробка практичних рекомендацій щодо її розвитку. Для досягнення поставленої мети в дисертації були поставлені та вирішені такі завдання: визначено сутність категорії «страхування» та економічну природу «медичного страхування», визначені особливості формування вітчизняного ринку медичного страхування в регіонах України, проведено узагальнення закордонного досвіду, визначено стан та тенденції розвитку медичного страхування в регіонах України, обґрунтовано напрями підвищення ефективності регіональної системи медичного страхування, проведено оцінку перспектив розвитку медичного страхування на регіональному рівні та розроблено модель розвитку добровільного медичного страхування у регіоні, удосконалено систему медичного страхування на прикладі Харківського

регіону шляхом гармонізації інтересів суспільства, бізнесу та влади.

Об'єктом дослідження є процес розвитку регіональної системи медичного страхування. Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та науково-практичні рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення формування та розвитку сучасної системи медичного страхування. Об'єкт і предмет дослідження визначені коректно. Наведені в роботі висновки та рекомендації достатньою мірою обґрунтовані та аргументовані.

Сформульовані здобувачем висновки та рекомендації є результатом особистого дослідження й критичного осмислення дисертантом наукових і нормативних джерел, аналізу практики функціонування системи медичного страхування.

Теоретичну і методологічну основу дослідження становлять ключові положення, принципи й методи сучасної економічної теорії та теорії управління, а також праці вітчизняних і зарубіжних учених. Достовірність отриманих результатів визначається коректним застосуванням широкого спектру загальних і спеціальних наукових методів.

Наукові результати дисертаційної роботи використані у роботі Чугуївської міської ради Харківської області при розробці програми економічного і соціального розвитку м. Чугуєва на 2017 р., де застосовано методичний підхід до формування та оцінки впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на розвиток систему медичного страхування Харківського регіону, а також у роботі Харківської обласної ради - при підготовці аналітичних матеріалів з питань формування регіональної соціальної політики області, де застосовано методичний підхід до вимірювання та оцінювання рівня соціального захисту та забезпечення охорони здоров'я населення в регіонах України. Розроблені здобувачем рекомендації упроваджено у навчальний процес ХНУМГ ім. О.М. Бекетова при викладанні дисциплін «Економічна теорія», «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків».

Основні наукові результати дослідження апробовано на 8 міжнародних і всеукраїнських конференціях.

У ході дослідження здобувачем отримані наукові результати різного ступеня новизни, а саме:

1. Удосконалено методичний підхід до вимірювання та оцінювання рівня соціального захисту і забезпечення охорони здоров'я населення в регіоні. У підґрунтя методичного підходу покладено апріорне ранжування показників соціального захисту населення. Відмінним є використання в якості показників, що чинять вплив на діяльність економічного об'єкту, регіонів країни. Це дало можливість довести нерівномірність між регіонами у сфері соціального захисту та забезпечення охорони здоров'я.

2. Удосконалено аналітичне забезпечення оцінки діяльності страхових компаній у сфері державного медичного страхування на прикладі Харківського регіону. Доведено доцільність використання інтегральних показників у ході аналізу роботи страхових компаній, який базується на статистичній обробці якісних характеристик, таких, як відношення страхових премій та виплат медичного страхування до кількості договорів, а також динаміки змін цих показників у часі в сукупності. Впровадження аналітичного забезпечення дає можливість оцінити динаміку та ефективність роботи страхових компаній.

3. Розраховано економіко-математичну модель розвитку добровільного медичного страхування у регіоні шляхом проведення групового експертного оцінювання зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на розвиток регіональної системи медичного страхування. Особливість полягає у тому, що група експертів сформована із фахівців, які належать до різних груп: економісти, медичні працівники, пересічні громадяни. Отримано можливість розвитку регіональної системи медичного страхування та побудови стратегії її розвитку.

4. Набуло розвитку теоретичне обґрунтування сутності та економічної природи медичного страхування, що розглядається як система відносин між страховиком і страхувальником та передбачає обов'язки страховика по здійсненню страхових виплат у розмірі часткової або повної компенсації

витрат на отримання медичної допомоги в разі настання страхового випадку та фінансування профілактичних заходів, спрямованих на підтримку здоров'я населення регіону.

5. Розвинуто напрями удосконалення системи медичного страхування на прикладі Харківського регіону. В основу покладено створення фонду добровільного медичного страхування. На нього покладені функції координаційного центру надходження й витрачання коштів, що дозволяє підвищити рівень контролю за формуванням та використанням фінансових ресурсів добровільного медичного страхування регіону. Джерелами фонду є кошти роботодавців, банківських організацій, населення, державного та місцевого бюджетів.

3. Теоретичне та практичне значення виконаної дисертаційної роботи

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в обґрунтуванні сутності та економічної природи медичного страхування.

Практична значущість полягає у тому, що використання розроблених рекомендацій створює базис для удосконалення системи медичного страхування регіонів України і забезпечує їх економічний та соціальний розвиток на основі більш повної реалізації існуючого ресурсного потенціалу у сфері охорони здоров'я.

4. Повнота викладу результатів дослідження у публікаціях

Публікації основних положень дисертаційної роботи представлені у 14 наукових працях, серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях (з них 3 одноосібні), 2 статті у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз; 8 тез доповідей у матеріалах конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 3,8 друк. аркушів, з яких здобувачу належить 3,6 друк. аркуша.

5. Відповідність автореферату та друкованих робіт змісту дисертації

Основні наукові положення, отримані результати і рекомендації

виконаного дослідження повною мірою відображено в авторефераті, який відповідає вимогам, що висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

Обсяг друкованих робіт та їх кількість відповідають вимогам МОН України до публікації основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

У наукових працях повною мірою розкрито всі нові наукові результати рецензованої дисертації.

Автореферат містить відомості про зміст дисертації, ступінь новизни розробок, теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Матеріали автореферату та дисертації викладено чітко, послідовно, науковою мовою. Ілюстративний матеріал допомагає зрозуміти й оцінити основні ідеї роботи.

6. Дискусійні положення та зауваження

В цілому, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, доцільним буде зауважити на наявність певних недоліків та дискусійних моментів, що полягають у наступному:

1. Дискусійною є спроба автора дослідити еволюцію страхових послуг в Україні в історичному періоді раннього середньо річчя та за радянських часів, оскільки, у ці періоди територія країни входила до складу інших держав, стор. 42-52.

2. У ході дослідження не розкрито важелі регуляторного впливу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, стор. 53, рис. 1.5.

3. Узагальнення світового досвіду медичного страхування слід було представити у табличній формі для можливості порівняння.

4. Потребує більшого обґрунтування використання автором методу середньої арифметичної у ході визначення рангів регіонів України за показниками соціального захисту та забезпечення охорони здоров'я населення.

5. Не розкрито ставлення автора до наявності нерівномірності між регіонами України у сфері соціального захисту та забезпечення охорони здоров'я населення. Чи можна вважати цей факт конкурентною перевагою певних регіонів?

6. Серед факторів зовнішнього впливу на розвиток добровільного медичного страхування слід було враховувати екологічний стан регіонів України та визначити його вплив на захворюваність населення.

Але, вказані зауваження не зменшують позитивного враження від нових наукових результатів дослідження та загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

7. Загальний висновок

Дисертаційна робота Вороніної Олени Олегівни «Організаційно-економічні засади розвитку регіональної системи медичного страхування» є самостійним, завершеним, цілісним за структурою та змістом науковим дослідженням, яке виконане на належному теоретичному та фаховому рівнях і відповідає вимогам МОН України до кандидатських дисертацій. Основні положення дисертації відображенні в публікаціях та апробовані на 8 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Автореферат адекватно відображає зміст дисертації.

Зазначене узагальнення дає підставу стверджувати, що дисертація на тему «Організаційно-економічні засади розвитку регіональної системи медичного страхування»: 1) виконана на належному науково-теоретичному рівні; 2) відмічені опонентом недоліки не змінюють загальної позитивної оцінки представленої до захисту дисертаційної роботи; 3) за своїм змістом, науково-прикладною сутністю, елементами наукової новизни, результатами впровадження науково-прикладного доробку та оформленням – дисертація відповідає вимогам, викладеним у пп. 9, 11, 12 і 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. за № 567 (зі змінами), що пред'являються до кандидатських дисертацій зазначеного напрямку економічних досліджень.

Відтак, офіційний опонент підтверджує:

автор дисертації – Вороніна Олена Олегівна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент,

доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національного університету
«Острозька академія»
кандидат економічних наук, доцент

[Handwritten signature]

О.Р. Кривицька

Підпис Кривицької
ПІДПИС
ПІДТВЕРДЖУЮ
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ
КАДРІВ НАУ «ОА»

[Handwritten signature]